

Věčná

STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník III - Číslo 15

V Žatci 16. dubna 1948

Cena 3 Kčs

Žatec a Volyňští Češi

Před rokem byl uveřejněn na tomto místě článek se stejným nadpisem. Bylo v něm hodně hořkosti, výtek a stížností na nepochopení okresního národního výboru ve věci požadavků a potřeb reemigrantů — vol. Čechů. Šlo zvláště o neumístené živnostníky, zemědělce, o Němce a smíšená manželství, o byty v Žatci, o zastoupení u ONV a o pochopení našich upřímných snah a dobré vůle.

Rok není dlouhá doba, — ale uplynulý rok vydá za desetiletí. Zvláště ty poslední měsíce, kdy došlo ke změnám, jejichž veliký význam a dosah zhodnotí teprve budoucnost.

I u nás na Zatecku se staly změny. Veliké a radostné změny. I když někdo dnes ještě nemůže nebo nechce tyto skutečnosti podle pravdy hodnotit, přece se každý dříve nebo později přisvědčí, že je tomu tak. Stačí vzpomenout na to, co bylo před rokem a srovnat s tím, co je dnes.

O vyhlídkách do budoucnosti nemluvim. Konstatuji jen, že jsou velmi dobré a že bude záležet na nás, dovedeme-li využít všech možností, které jsou před námi.

Před rokem byly na Zatecku jako všude jinde čtyři polit. strany. Co dalo námahy a práce, než bylo v nějaké otázce týkající se vol. Čechů dosaženo dohody. Dnes jsou zde pouze strany dvě — a vše jde mnohem snadněji. Každý má ještě v živé paměti, jak úporný boj sváděl každý živnostník-vol. Čech v Žatci o umístění jen proto, že živnostenským referentem u MNV byl člen reakční nár. soc. strany, který hájil a zastával šmelináře proti oprávněným uchazečům - vol. Čechům, protože šmelináři byli příslušníky téže strany jako živnostenský referent. A dnes, po velkých únorových dnech, byli během několika dní umístěni takřka všichni vol. Češi, kteří žádali o živnost nebo obchod v Žatci. Totéž platí o zemědělcích, ačkoliv na Zatecku nejsou již takřka možnosti osídlení. Osídlovací referent ONV slíbil však, že bude utvořena zvláštní komise, která urychleně projedná všechny zbylé případy dosud neuspokojených uchazečů o přiděl zem. usedlosti z řad vol. Čechů, a tak bude konečně dořešena otázka definitivního osídlení žateckého okresu, který je nám symbolem nového domova.

Svaz Čechů z Volyně v Žatci

svolává na neděli dne 25. dubna 1948 o 9. hod. dopolední v Městském divadle v Žatci m i m o ř á d n ý

Sjezd volyňských Čechů

spojený s převzetím záštity nad vojenským útvarem, který ponese jméno: Útvar volyňských Čechů.

P o ř a d :

1. Zahajovací proslov předsedy SČzV red. J. Chudoby
2. Projev dr B. STEINERA, posl. ÚNS, předsedy akč. výboru Čs. úst. zahraničního a projevy dalších hostů
3. Slavnostní předání diplomu o převzetí patronátu nad vojenským útvarem volyňských Čechů
4. Proslov velitele útvaru volyňských Čechů pplk. Brixiho
5. Vystoupení Souboru volyňské mládeže

Bralři a sestry!

Zveme Vás tímto na projev, který bude prvním veřejným projevem Volyňských v obrozené CSR. Přijďte a pozvěte známé, aby manifestace byla důstojná.

Ústřední výbor SČzV.

Odbočky SČzV vyšlou delegace.

Dalším problémem, který nám před rokem dělal starosti, byla otázka Němců a smíšených manželství, jež nacházeli podporu u některých pánů, kterým bezpečnost republiky byla věcí bezvýznamnou ve srovnání s jejich osobními výhodami, zájmy a svazky. A dnes? Jedním z prvních rozhodnutí okresního akčního výboru obrozené Národní fronty v Žatci bylo: odsunout Němce, zbavit smíšená manželství všech nár. správ a navrhnout min. vnitra jejich odsun do vnitrozemí.

Také bytová otázka nebyla před rokem postavena tak, jak toho vyžadovalo spravedlivé posuzování našich požadavků a nároků. Bytová otázka je však v Žatci velmi těžkým problémem a bude třeba spolupráce všeho občanstva k jeho řešení. Naše základní požadavky jsou dnes splněny a je jisté nejen v našem zájmu, ale naší povin-

ností, zařadit se dle poslední vyhlášky MNV o povinnosti hlášení nadměrných bytů. Tak přispějeme ke spravedlivému řešení některých zvláště křiklavých případů.

Naši velikou bolestí dlouhou dobu byla skutečnost, že jsme neměli u ONV naprosto žádného zastoupení. Teprve historické únorové dny přinesly radikální změnu a všestrannou nápravu. Psali jsme již několikrát, že máme dnes u ONV 2 referenty a členy ve všech komisích. I u MNV máme přiměřené zastoupení. Bude jen a jen na nás, abychom si svým kladným postojem ke všem důležitým otázkám a svým přičiněním dovedli získané udržet a uplatnit se nejen ve smyslu našich zájmů dílčích — ale k prospěchu celku.

A poslední — nač jsme si před rokem trpce stěžovali — bylo určité

nepochopení našich upřímných snah a dobré vůle. Byly to zase živly reakční, které chtěly postavit nás — Volyňské — do jakési opovice ke všem ostatním a těžít z nastalé situace. Jejich záměry byly však včas demaskovány a nekalé úmysly zmařeny. A dnes? Je pro nás velikým povzbuzením a zadostiučiněním, slyšíme-li z úst kompetentních činitelů okresu uznání a chválu. Dovolím si citovat odpověď předsedy ONV špkt. Zichy, kterou dal na otázku nedaktora Zateckých novin Evžena Valčáka, jak reagovali vol. Češi na poslední události v našem okrese:

„Již během posledních 3 let poznali jsme, že vol. Češi jsou zdravou a skutečně demokratickou složkou našeho okresu. Oni to jsou v prvé řadě, kteří mají právo tvrdit, že pomohli, bojovali a trpěli za naši lidově demokratickou republiku. Jejich snahy jako pokrokových občanů a jejich poměr k pokrokovým stranám byl úmyslně a uměle zkreslován živly reakčními. V historických únorových dnech prokázali však jasně vol. Češi, že je nic nezadrží, aby se nepřipojili k těm, kteří budují a kteří vedou stát k socialismu. Byli to první volyňští Češi, kteří se zapojili do akčních výborů. Sami dovedli provést očistu ve vlastních řadách tak, že by mohli sloužit příkladem všem akčním výborům. Jejich pokrokové návrhy v okresním akčním výboru i v jiných institucích prokazují jasně jejich upřímný a kladný postoj k dnešním událostem. Jejich hromadné vstupy do KSČ jsou toho důkazem, že budou nejenom v kladném poměru, ale že se zapojují v nejpokrokovější straně republiky do budovatelské práce a k upevnění správné cesty vedoucí k socialisující lidové republice.“

Odpověď předsedy ONV, který pro naše zájmy a snahy projevil velmi mnoho pochopení, je ilustrací toho, jak se změnil poměr v celku. Již není těch, kdo chtěli volyňské stavět do opovice a na jejich zásluhách dělat kariéry. Dnes se ukázalo prakticky a důsledně, kdo to s Volyňskými myslil a myslí poctivě a kdo chtěl jen využít a zneužít jejich upřímného vlastnictví a jejich neznalosti poměrů pro své úzké ať stranicko-politické nebo osobní cíle.

Naši odpovědi na kladný poměr k nám a na projevenou dobrou vůli a pochopení bude zvýšený pracovní elán a budovatelské úsilí o zajištění výživy všeho pracujícího lidu našich továren, dolů a měst. Postavíme se svorně se všemi lidmi dobré vůle do řad bojovníků za pokrok, socialismus, za myšlenku bratrství všech slovanských národů a za mír, pro jehož dosažení tisíce našich bratří položilo své mladé a nadějně životy.

Jsmo pevně přesvědčeni, že pro své upřímné a opravdové snahy budeme nacházet dnes a v budoucnosti stále více pochopení, a v družné spolupráci s ostatním lidem žateckého okresu vytvoříme zde radostný, spořádaný — hospodářsky, politicky i kulturně konsolidovaný a prosperující kout naší drahé vlasti — republiky Československé.

Jaroslav Chudoba.

Která půda bude vykoupena a přidělena

Zákon o nové pozemkové reformě chce dát půdu těm, kdož na ní trvale sami pracují a nechce poškodit drobné majitele půdy, dělníky, veřejné a soukromé zaměstnance, živnostníky atd. Osoby, jejichž zemědělský majetek podléhá výkupu, rozděluje zákon na dva druhy:

Na vlastníky, kteří trvale na půdě sami pracují a jejichž soukromé vlastnictví k půdě se omezuje na celkovou výměru 50 ha veškeré půdy (role, louky, zahrady, vinice, chmelnice, pastviny, lesy, rybníky, stavební místa, zastavěné plochy, neplodná půda atd.). Všechna půda nad tuto výměru se vykupuje a bude rozdělena mezi drobné uchažeče.

Má-li tedy statkář 72 ha veškeré půdy a sám na ní trvale pracuje (hospodaření je jediným zdrojem jeho obživy), bude vykoupeno množství nad 50 ha, t. j. 22 ha.

Druzí, kteří na půdě sami trvale nepracují (bud svou půdu propachtují, nebo nevedou sami bezprostředně své hospodářství a zemědělství není hlavním zdrojem jejich obživy).

Předmětem výkupu nebude půda dělníků, drobných řemeslníků a živnostníků, zaměstnanců dráhy a pošty, soukromých a veřejných zaměstnanců, kteří kromě svého zaměstnání ještě sami nebo jejich manželky obdělávají trvale své pozemky.

Vlastníci, jehož budovy a pozemky budou předmětem výkupu, ponechává se zásadně půda ve výměře 1 ha.

Půda spekulanti se vykupuje celá.

Půdou spekulanti se rozumějí pozemky, které svou výměrou přesahují 1 ha, na kterých vlastník sám nikdy nepracoval. Půdou spekulanti nejsou pozemky do výměry 1 ha, které se ponechávají vlastníku, i když na nich nepracuje, ovšem za podmínky, že na této výměře začne do 10 let hospodářit, nebo ji použije k jiným účelům.

Konečně může být vlastníku pone-

chána půda obroční nebo zádušní (far-ní půda) až do výměry 30 ha, vysloví-li s tím souhlas místní rolnická komise.

Bylo by nespravedlivé, kdyby zemědělci, který proto, že je invalidní, nemocný atd., se vykupovala půda, kterou v době onemocnění propachtoval, ačkoliv na ní celý život pracoval. Stejně tak by bylo nespravedlivé vykupovat půdu budoucích hospodářů, kteří navštěvují hospodářské a jiné školy. Podobně nepodléhá výkupu t. zv. dědičná půda, pokud se na tuto půdu do 1 roku vlastník vrátí. Tohoto práva nemůže použít tehdy, jsou-li pozemky propachtovány déle, než 18 let.

Zákon nepoškozuje také drobné vlastníky půdy (dělníky, živnostníky, veřejné a soukromé zaměstnance atd.) a proto bez ohledu na výši jejich důchodu, který musí ovšem podléhat dani ze mzdy nebo dani živnostenské, jim ponechává 2 ha půdy i když na ní sami trvale nepracují.

Zákon přihlíží také k nízkému důchodu vlastníka propachtované půdy a nechce mu brát jeho důchody z půdy, kterou propachtoval, aby doplnil svůj příjem, který nestačí k jeho existenci. Podle tohoto ustanovení se vykupuje půda těch osob teprve tehdy, přesáhne-li jejich vlastní důchod spolu s důchodem propachtované půdy dvojnásobek daněprostého minima pro čtyřčlennou rodinu, t. j. 6800 Kčs. Je-li skutečný počet rodinných příslušníků vyšší než čtyři, pak platí jako mez, kdy se začne půda vykupovat, dvojnásobek existenčního minima podle skutečného počtu rodinných příslušníků.

Zákon tedy nepoškozuje drobné majitele pozemků. Bude vykupována především půda těch majitelů, jejichž pozemkové vlastnictví přesahuje výměru 50 ha a dále se bude vykupovat půda spekulanti a pozemky, které jsou nepřetržitě v pachtu po dobu nejméně 18 let.

Dr. Josef Machačka.

Uhelné brigády 1948

Severočeské hnědouhelné doly v Mostě potřebují nezbytně i v jarních a letních měsících roku 1948 pomoci dobrovolných brigádníků. Okresní národní výbor v Žatci provádí proto akci pro zvýšení nábory a obrací se s naléhavou výzvou zvláště na občany města Žatce, aby se hlásili u okresního úřadu ochrany práce k zařazení do uhelné brigády žateckého okresu. Přitom upozorňuje, že nebude-li dosaženo předepsaného počtu brigádníků, bude pro okres značně snížena přídělná uhlí. Vzhledem k okolnosti, že věc velmi spěchá, je třeba, aby přihlášky brigádníků byly podávány u OÚOP ihned!

Při této příležitosti se upozorňuje zájemci na nejdůležitější podmínky a výhody, které jim vzniknou dobrovolným přihlášením, a to:

1. jednorázovou výpomoc ONV 1000 Kčs

2. jednorázovou výpomoc SČZV 1000 Kčs (vol. Češi)

3. 120 Kčs denní mzdy

4. 30% z hrubého příjmu jako zvláštní podporu

5. mzdové vyrovnání v těch případech, kdy měsíční výdělek na brigádě by byl nižší, než dosavadní plat přihlášeného

6. poukazy na pracovní oděv a obuv

7. 27 q deputátního uhlí.

Okresní národní výbor v Žatci očekává, že tato výzva najde pochopení u všech, kdo chtějí prakticky dokázat svoji upřímnou snahu o splnění dvouletého plánu a věří, že i ti, kdo dosud neprojevili dost přesvědčivě svůj kladný poměr k lidově demokratické republice a budovatelskému úsilí všeho čs. lidu, využijí této příležitosti a dokáží, že správně pochopili požadavky doby.

Chudoba, ref. ONV.

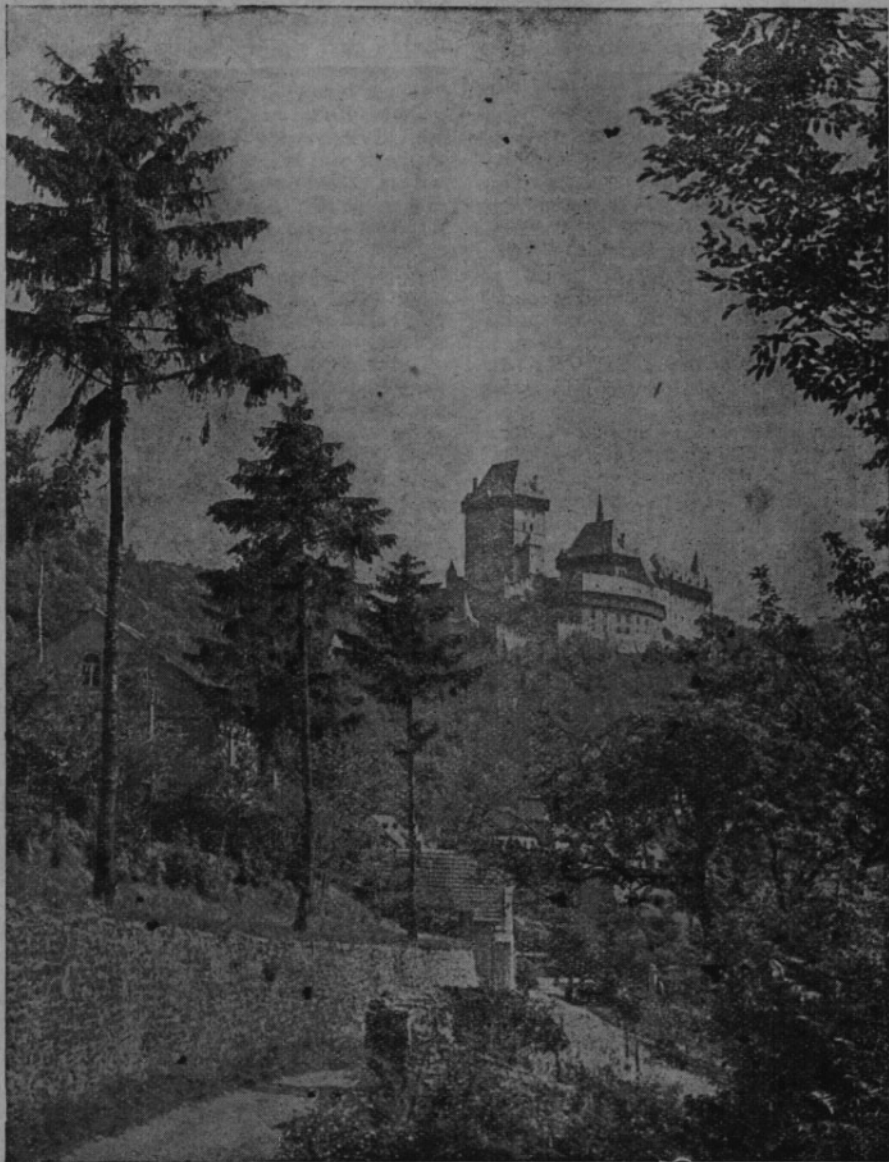
KARLŠTEJN, perla českých hradů

Slavíme 600 let jeho založení

Perlou našich hradů je beze sporu Karlštejn, který založil v roce 1348 císař a král Karel IV. Karlštejn je mnohdy mylně nazýván Karlův Týn, což je však jazykovým a historickým omylem, neboť správně je Karlštejn. Původní název hradu byl Karlův Kámen, u starých kronikářů, kteří podléhali germanisaci, zván také Karlštejnem. Historie hradu je pro nás významná, jakož i jeho tradice. Letos je tomu šest set let, kdy byl založen.

Hrad byl založen, jak již řečeno, Karlem IV. jako hrad pro úschovu korunovačních klenotů země koruny České. Stavba, kterou řídil slavný evropský stavitel Matěj z Arrasu, byla dokončena v hrubých rysech v roce 1355, tedy za sedm let po založení základního kamene. V roce 1357 byly dostavěny hradní kaple a pojmenovány ke cti Sv. kříže, sv. Maří, sv. Michala, sv. Kateřiny a založena zde kapitula v čele s děkanem. Obranu hradu měli na starosti určení manové, jimž v čele stál hradní purkrabí.

Karlštejn byl oblíbeným místem českých králů, Karel IV. i král Václav IV. zde často dleli. Roku 1386 zemřela zde královna Johanka, 1396 byl zde zajat markrabí Jošt. Rok 1420 znamenal pro hrad velkou pohromu, neboť v tomto roce císař Zikmund se zmocnil všech jeho pokladů, které zde zanechali králové Karel a Václav, to mu však stále nepostačovalo, vyloupal ze stěn kaple i obrazů drahé kameny a zlaté ozdoby, zmocnil se všech zlatých rámců, zlatého a stříbrného náčiní. Hrad pustl. V roce 1422 obléhali jej marně Pražané, kteří se chtěli zmocnit korunovačních klenotů, ale marně, a s velkými ztrátami upustili od obležení. Koruna česká podle některých zpráv byla odtud v roce 1448 tajně odvezena do Velhartic Oldřichem z Hradce. Od roku 1496 byl dosavadní jeden purkrabí na hradě nahrazen dvěma, a to jedním ze stavu panského a druhým ze stavu rytířského. Sláva Karlštejna za krále Vladislava poklesla a byli zde zavíráni vězňové do dlouhé vazby nebo někteří, kteří měli být mučeni. V té době byl hrad mučirnou ve skutečném slova smyslu. Ferdinand I. jej opravil a stanovil, aby zde byly ukládány opisy desk zemských. V roce 1610 byl zde uložen majestát na svobodu a víru pod obojí. Poté hrad několikrát změnil majitele jak se strany stavovské, tak i císařské, až konečně Ferdinand II. zruší zde purkrabství a stanovil, že hrad bude královským českým majetkem. V roce 1775 byl Karlštejn ochuzen o četné historické památky, neboť většina obrazů byla odtud odvezena do Vídně. V letech 1812 a 1836 byl důkladně opravován, neboť byl ve stavu velmi neutěšeném. Hrad dnes působí do-

imem značně zachovaným, ale, bohužel, četnými opravami byl porušen jeho původní historický vzhled.

Karlštejn není vystavěn po vzoru ostatních středověkých hradů své doby na strmém kopci, nýbrž na výštině vysoké jen 72 metrů nad hladinou Berounky. Císař Karel IV. jej tak zabezpečil proti přepadu nepříteli, aby byl neviditelný, protože choval ve svých zdech nejcennější výraz království — korunní klenoty. Tak se

také stalo několikrát v historii, že nepřítel prošel s vojskem nedaleko hradu, který neviděl, jak byl důkladně skryt v lesích. Přijdeme-li v tato místa i my, nevidíme nic, až staneme před ním, před jeho kamennou krásou v moři lesů, které byly od nepaměti jeho ochránci. Krásný hrad v krásné zemi — Karlštejn si zaslouží, aby jej každý z nás zhlédl, seznal jeho památnost a chvíli prodlel tam, kudy kráčela naše slavná česká historie.

Evidence osob, přicházejících v úvahu pro reemigraci

V zájmu evidence reemigrace požádalo ministerstvo sociální péče čs. denní tisk a rozhlas o uveřejnění zprávy, aby navráťivší se krajané reemigranti i ostatní občanstvo sdělilo počet nejbližších příbuzných v linii přímé a podobné, kteří dosud ne-reemigrovali a rádi by se vrátili do vlasti.

Tato hlášení jest podávati na for-

muláčích, které nechť si občané o tuto akci se zajímající vyzvednou u okr. národního výboru v Zatci v kanceláři č. 35.

Vyplněné dotazníky nutno přímo zaslati ministerstvu sociální péče v Praze nejpozději do 30. dubna 1948. Na později došlé dotazníky nebude možno bráti zřetel.

Chudoba, referent ONV.

600 let Karlovy university

Karlova universita v Praze slavila v těchto dnech 600 let svého trvání: založil ji Karel IV. dne 7. dubna 1348 jako jednu z prvních universit v Evropě vůbec. Otec vlasti založil ji výslovně z moci krále českého jako vědecký ústav českého národa a českého státu, který ovšem od samého svého založení měl i významné poslání universální, a to jak svým velmi čestným pořadím v prvenství evropských universit, tak také významem své polohy v srdci české země, která sama od prvopočátků své historie je styčným bodem, křižovatkou a někdy i kolbištěm duchovních proudů, vanoucích se všech čtyř stran světa.

První universita nejen v našich zemích, ale severně od Alp a východně od Rýna vůbec stala se pak opravdu nejen základním kamenem národní kultury české a československé — Slováci byli takřka od jejího založení hojnými členy nejen její obce studentské, ale přispěli i k lesku a věhlasu jejího sboru učitelského; uvedme aspoň Jana Jessenia, který jako profesor lékařství proslul nad všechny současníky a spolupatříčností Čechů a Slováků v osudu dobrém i zlém dokumentoval také svou smrtí na Staroměstském náměstí 21.

června 1621 — ale i jedním z ohnisek celé kultury a civilisace středoevropské, jak je také uznáváno a oceňováno. Jestliže Praha po takřka celý středověk až do ztráty české státní samostatnosti po bitvě bělohorské byla uznávaným střediskem duchovního vzdělání ve střední Evropě a nejednou stála přímo v čele evropského duchovního úsilí o pokrok poznání, o svobodu myšlení a vyznání a o svobodu vůbec, a to nejen pro jednotlivce, ale také především pro celý národ vlastní a pro všechny národy vůbec, je to nesporně z velké části zásluhou Karlovy university. Jestliže si tato mluvkyň české národní duše vepsala na svůj štít heslo svého slavného žáka i učitele Mistra Jana Husi: „Hledat pravdu, zastávat pravdu, mluvit pravdu a bojovat za pravdu“, dnes při pohledu na svou slavnou 600letou minulost můžeme se zadostučiněním vidět, že tento program stal se od té doby takřka symbolem veškerého poctivého úsilí o slušné a čestné vztahy nejen mezi člověkem a člověkem, ale i mezi lidmi v rámci daleko širším: národním, státním a hlavně také mezinárodním.

Ačkoli Karlova universita zůstala vždy věrna svému poslání nejvyšší

pěstitelky vědy a šířitelky vědeckého poznání, nikdy se neuzavřela do sklepníku. Její životní síla byla naopak vždy v tom, že od samého svého založení byla soustavně a záměrně v nejužším styku s českým lidem, a to nejen tím, že správně vytušila, vyhmátla a formulovala jeho služby duchovní, národní i sociální, ale že neváhala také aktivně se zúčastnit úsilí a v případě potřeby i boje o jejich prosazování a uplatnění. Bylo by možno uvést mnoho dokladů; za všechny si znovu připomeňme oběti, které učitelský i studentský sbor Karlovy university přinesl za druhé světové války v boji za obnovu československé státní samostatnosti.

Své slavné jubileum slaví dnes Karlova universita v nebyvalých možnostech rozvoje a prožívá rozmach, který je nad jiné výmluvným důkazem, že ve spojení s národem na život a na smrt ani za dlouhých 600 let její kořeny nepodlehly chřadnutí, ale naopak, živěny velkou minulostí, rozrostly se do síly stále živé a životodárné jak pro vlastní národ český a stát československý, tak pro všelidské úsilí o lepší příští světa.

Jaká bude naše jednotná škola?

Zákon o jednotné škole, jak je připravován v ministerstvu školství a osvěty, je také jedna z vymožeností, jak vyšly z politických událostí letošního února. Otázku jednotné školy jsme zakopávali po celých dvacet let první republiky, a zdálo se, že v této závažné otázce se nedostaneme ani o krok kupředu. Boj, který byl dále veden o školu, nebyl politický, nýbrž hrubě politikářský, stranický, bez ohledu, že toto škodlivé nazírání na naše základní školní otázky těžce postihuje především naši školní mládež v její výchově i v její občanské mravnosti.

Nyní je tento boj již za námi. Jednotný školní zákon, jak je připraven k schválení ve vládě a v parlamentě, bude vpravdě československý. Dosaďovací systém je ještě z doby rakousko-uherského císařství, a je pro nás vlastně zahanbující, že teprve nyní plníme to, co se mělo stát hned po převratu roku 1918. President Masaryk několikrát naléhavě žádal školskou reformu, ale marně.

Návrh vytváří jednotnou školskou soustavu. Schopný žák bude mít možnost, ať navštěvuje kterýkoliv druh školy, přestoupit do školy vyššího typu a dostat se, prokáže-li schopnosti, až na školu vysokou. Od počátku školního roku 1948-49 začnou děti v šesti letech chodit do školy I. stupně, do školy národní. V jedenácti letech přestoupí povinně všechno žactvo do školy střední. Tak se jmenuje škola II. stupně. Střední školy budou mít od počátku příštího školního roku všude, kde dosud měli školu měšťan-

skou. Školy III. stupně budou školy odborné. Dosavadní vyšší střední školy budou se podle nového zákona nazývat gymnasia, ale jejich nápis bude změněn. I gymnasium bude v podstatě odbornou školou. Odbornou v tom smyslu, že povede žáky k tomu, aby každý aspoň v jednom oboru se dopracoval samostatnou a intenzivní prací, pod vedením profesora, lepších výsledků než žáci ostatní. Prostě půjde v tomto smyslu o od-

borné školení žactva pro některý typ vysoké školy.

Můžeme říci a s ulehčením: dobrá věc se podařila! A veliká věc. Po desetiletích zápasů, po tolika nesnázích, oklikách, ošidných výmluvách atd., máme svůj československý školní zákon, demokratický do všech důsledků, vpravdě lidový a národní. Jednotná škola bude. Splnili jsme tím zároveň jeden z odkazů presidenta T. G. Masaryka.

Ještě dnes do nebe volající

Naše Věrná stráž přinesla již několik článků „do nebe volajících“. Byly to smutné zjevy a tím smutnější je tento, že se děje ještě v dnešní době.

Přišla k nám do redakce pí Marie Kanonová ze Smilova a Perštejna, vdova, a vypráví s očima plnými slz: „Jdu vám říci, jak se nakládá s dětmi v chomutovské nemocnici. Jsem reemigrantka, vdova, a mám dvě děti. Mladšímu jsou dva roky. Před sedmi měsíci onemocněl spálou. Po uzdravení dostavila se jiná nemoc. Pan dr. Tureček, místní lékař, se všemožně snažil děcko vyléčit. Přes to všechno děcko bylo poslední dobou stále churavější. Proto mi doporučil, abych ho odvezla do chomutovské nemocnice. Ihned se tak stalo. Když jsem pak přišla do nemocnice děcko navštívit, shledala jsem hroznou věc: dítě bylo uloženo v umyvárně, znečištěné, a když jsem řekla sestře (Němce), proč ho trochu nehleď, odpověděla, že se ho bojí, poněvadž

měl před několika měsíci spálu. Může se toto stát ještě dnes, kdy péče o dítě je na tak vysokém stupni? Cožpak může tak mádický organismus vydržet toto všechno? Pan doktor této nemocnice mi řekl, že mají málo místa. Já myslím, že při dobré vůli by to všechno šlo. Aspoň péče by mohla být lepší. Dítě bylo hladovo, proto jsem mu přinesla sušenky a chtěla jsem u něho zůstat. Lékař mi však ještě vynadal a řekl, že se mohu přijít podívat jen v neděli. Tak to tedy chodí v nemocnici v Chomutově a tak se jedná s vdovami a jejich dětmi.

Sama jsem dosud neusídlena. Mám jednu kozu a ani tu si nemám kam dát. Byt mám syrový a nezdravý. Chodím stále na okresní osidlovací úřad v Kadani, aby mi již něco přidělili. Oni stále slibují, dosud však nic neučinili. Tak se tedy jedná s reemigranty.“

Chcete být ošetřovatelkou?

Právo lidu 9. IV. 48.

Karel Syn

Snad nejkrásnějším pocitem na světě je vědomí člověka, že pomohl jinému, který si sám pomoci nemohl. Je ovšem mnoho případů, kdy lze takovou pomoc uskutečnit, ale opět ze všech nejkrásnější je pomoc člověku nemocnému, a za ní pak radost z jeho uzdravení. Zvláště v ženách je tento cit vysoce vypěstován a snad proto se s nimi tak často setkáváme u nemocničních lůžek, kde jako sestry dělají pro lidstvo službu nejceněnější. Sestřička — kolik něhy a zvláště výstižnosti je v tomto čestném titulu, který ovšem nevzniká jen z prosté vůle pomáhat trpícím, ale který je také perné vysloužen pilným studiem a školením.

V naší zemi je dnes již mnoho ošetřovatelských škol, v nichž nám lékaři vychovávají budoucí sestry. Jednou opravdu z nejkrásnějších takových škol může se pochlubit hornické město Kiadno. Je nedaleko města v bývalé ozdravovně na Lapáku, ukrytá v lesích a přece po celý den vystavená na sluníčku. Rádi se na nějakou dobu zřekli dělníci kladenských Spojených oceláren požitku ve svém stánku oddechu jen proto, aby nám tu mohly vyrůst nové ušlechtilé typy žen-pomocnic v utrpění. A roste nám jich tu zatím v prvním ročníku 28. Dívčata krásná, nejen vzornou volbou svého poviání, ale i roztomilá v libivých uniformách ošetřovatelek. Většinu z nich není ještě ani 20 let, nejstarší pak 24, ale přece jen vědí už hodně z toho, co pro své povolání potřebují.

Škola je současně internátem. Žačky tu mají svítivě bílé ložnice, kde spí po čtyřech až po šesti. Krásná, slunná jídelna slouží i za učebnu, mají zde moderně vybavené umývárny, sprchy, koupelny i dokonalá hřiště, na nichž ve volném čase hrají všechno možné od stolního tenisu až po odbíjenou. Není tedy divu, že se jim všem tolik líbí, a co víc, že se všechny v tak krásném prostředí dobře učí.

Od teorie k praxi

Nejhorší čtyři měsíce teorie mají již všechna děvčata za sebou. Musela se naučit hodně věcem, kterých budou již brzy potřebovat, a právě proto také všichni učitelé dbali na to, aby všechny opravdu uměly. Zatím mají zkoušky již z pěti základních a hlavních předmětů: z nauky o potravinách, z anatomie, fyziologie, bakteriologie a hygieny. Celý březen se již také zúčastňovaly ranního úklidu a stlaní v nemocničních a od 1. dubna již tráví celé půl dne pod zkušeným dohledem své představené při běžných pracích u nemocničních lůžek. Ve zbývajícím čase čeká na ně ovšem další teorie. Ve druhém ročníku ustoupí však již teorie skoro výhradně praxi, která je má nejlépe připravit na závěrečnou státní diplomovou zkoušku. A pak už to budou opravdové sestry, takové, které od r. 1950

budou jedině oprávněny přistupovat k nemocným a doplňovat u jejich lůžek odpovědnou službu lékařů.

První čtyři měsíce musí si žačky platit školné ve výši 700 Kčs, které se odpouští v odůvodněných sociálních případech. Po této době nese celý náklad stát. Dostávají dobrou stravu, ústavní ošacení a pěkné bydlení ve skutečně ozdravovně. Do školy mohou být přijaty uchazečky od 17 do 30 let. Musí být absolutně zdravé a musí mít nejméně čtyři měšťanské školy.

Potřebujeme mnoho ošetřovatelek

Nejen nemocnice, ale také národní pojištění a ambulatoria budou v nejbližší době potřebovat velké množství

nových ošetřovatelek, kterých jen kladenská nemocnice potřebuje nyní šedesát. Pro naše děvčata otvírá se tu tedy krásné pole působnosti, kterému nebude v budoucnosti vadit ani provdání, protože na př. ambulatorní ošetřovatelské poiodenní práce mohou vykonávat i ženy vdané. Dá se také očekávat, že ošetřovatelské školy budou zvláštní úpravou na podkladě zákona o jednotné škole postaveny na roveň školám ostatním. Ošetřovatelská škola a zvláště její žačky by si toho opravdu zasloužily za svou píli a obětavost. Přihlášky do ošetřovatelských škol přijímají nemocnice a správy škol již nyní pro příští školní rok. Lze očekávat, že jich bude opravdu tolik, kolik jich republika naléhavě potřebuje.

Domov školní mládeže v Žatci, Leninova 1416-18, telefon 372

V přítomné době se mnoho mluví, píše o dětech a projevují se všeobecné sociální zájmy přibližující se k duši a potřebám dítěte.

Dne 1. října 1946 převzala okresní péče o mládež v Žatci budovu od místního nár. výboru jako vhodný objekt pro zřízení Domova pro děti od 6—14 roků vyhovující požadavkům dnešní doby.

Avšak budova byla značně poškozená, ústřední topení i kotel musely být v velké části nahrazeny, stěny místnosti vymalovány a celá budova ve vnitřním zařízení vyžadovala značného finančního nákladu. K umožnění vybudování a provozu poskytla zemská péče o mládež okresní péči o mládež v Žatci 90.000 Kčs na adaptační práce a zařízení, rovněž místní nár. výbor v Žatci umožnil překonat těžké začátky, aby se mohl Dětský domov otevřít. MNV - bytové odd. vybavil Dětský odmov potřebným nábytkem i peřinami i jinými potřebnými věcmi.

Město Žatec se pečlivě stará o místní Domov. Kromě uděleného pěkného příbytku hradí žatecký MNV veškeré výdaje za plyn, světlo, vodu a otop. Víme dobře, jaké jsou to položky při celoročním provozu. Činnost MNV v Žatci na poli sociálním je jistě v daném případě chvalyhodná, a tento Domov stane se mnohým městům vzorným příkladem náležité péče o sociálně postiženou mládež. Domov vykonává nenahraditelné služby při potřebě okamžitého umístění dítěte a nahrazuje osiřelým a opuštěným dětem rodinnou péči.

Příchodem Čechů z Volyně přibráli jsme v roce 1947 21 reemigrantů a začlenili jsme je k našim dětem. Malí reemigranti vrátili se do vlasti svých předků ve stavu velmi zuboženém, ježto pobytem v bombardovaném území na Volyni SSSR prožili těžké válečné události, které zanechaly škod-

livé stopy na jejich útlém organismu. I po stránce školního vzdělání byly děti značně zanedbány z minulých let válečných poměrů, kdy nemohly chodit do školy.

Okresní péče o mládež, jakož i správa Domova byli postaveni před velké úkoly odpovědnosti, které bylo třeba rychle řešit a pomáhat těmto osiřelým a zanedbávaným dětem. Ke spolupráci podařilo se nám získati lidi dobré vůle, kteří nám ochotně podali pomocnou ruku, abychom uvedené těžké svízele mohli překonávat.

Mimo vydatného pomocníka MNV získali jsme od Svazu Čechů z Volyně a od pražské odbočky Svazu Čechů z Volyně a od divise Čs. Červeného kříže peněžité dary na potřebná vydání, též poskytli nám na přilepšenou našim dětem potřebné ošacení i obutí.

Vedle těchto šlechetných, obětavých dárců přispěli nám též nejmenovaní jednotlivci peněžitými i různými dary ve prospěch dětí válečných poškozenců našich i z Volyně.

Všem těmto jmenovaným i nejmenovaným dárcům co nejpřímněji a nejsrdečněji děkujeme jménem všech našich dětí, jimž jste svou nezištností mnoho pomohli v těžké vyživovací a zaopatřovací situaci k prospěchu jejich oslabeného organismu, k zvýšení jejich životní úrovně.

Dětský domov jest jedna z nejdůležitějších a nejpotřebnějších institucí sociálních v Žatci, která pečuje o výchovu a zdraví osiřelých a opuštěných dětí, které jsou odkázány na veřejnost a cizí péči.

Vzhledem ke všem uvedeným okolnostem žádáme Vás o zachování přízně a štedrě lásky, i když podstatnou úlohu „péče o dítě“ převzal stát, bděte, vážení přátelé, nad těmito českými dětmi k prospěchu budoucích lidí našeho státu.

Správa domova.

A přece se vrátil . . .

Oba žili spolu na Volyni 19 let spokojeně a šťastně. Od otce obdržela ona 8 morků pole věnem. Postavili společně malou usedlost a Bůh jim dal hned první rok po svatbě hezkého kluka a pak každým rokem jednoho nového světoobčánka, až jich měli pět. Z toho byli tři kluci a dvě děvčátka. On, t. j. Václav, byl pracovitý řemeslník, který si hleděl opravdu svého řemesla svědomitě. Ona, Mařenka, byla vzornou hospodyní, k pohledání. Když přijela nějaká návštěva z ČSR na Volyn, nocovala vždy u nich. Oba byli zbožní a nechyběli nikdy na českých náboženských a národních slavnostech. Byl jsem dlouho jejich osobním přítelem. O každém zájezdu jsem se u nich zastavoval a těšil se z jejich štěstí a spokojeného života v jejich rodině. Byla to opravdu česká uvědomělá rodina volyňská.

Přežili německou okupaci i hrůzu vyvraždění České Maliny a také fádění nacionalistických benderovských tlup, až naskytla se příležitost Václavovi prokázat svoji lásku k vlasti skutkem. Po práci v „Blaniku“, t. j. podzemní odbojové organizaci volyňské, vypravovala Mařenka svého muže, takřka již čtyřicetiletého, do Svobodovy armády. Z jejich obce nastupovali všichni společně a s hudbou. Když odcházeli do Rovna, loučení mužů se ženami a rodičů s dětmi nebralo konce. Jedině Mařenka neplakala, neklula osudu a nebála se o něho, neboť si byla jista, že její vždy mlouvaný a věrný Václav ji neopustí a že se s ním určitě znovu shledá. Jen nejmladší dceruška Aninka věděla se tátovi na krk a úpěnlivě prosila: „Tatínku, tatínku drahý, nepouštějte nás.“ — Jako by něco tušila.

Čas po mobilisaci plynul rychle. Po výcviku v Sadaguře přišly boje na frontě, Dukla, kde byl Václav raněn, boje na Slovensku a pak 5. květen 1945. To byl již Václav zase zdravý a zúčastnil se v Praze slavného uvítání vtězných synů z východní armády. Zdržel se nějaký čas v Praze a pak již odejel do Žatce, kde se formovala zvláštní volyňská skupina, která konsolidovala a čistila Zatecko a okolní kraje, které se měly státí kompaktním osídlištěm Volyňských. Pak mnozí odjížděli zpět na Volyn, nemohouce se dočkat návratu rodin. Po jednom kamarádu z nich poslal Václav Mařence psaní, kde jí posledně prosil o lásku, věrnost a o péči o děti. Sděloval v něm, že již má pro ně přidělenou usedlost, nejlepší ve vsi, je v ní střední topení; nádherné bydlení, pěkné chlévy s umělými napaječkami, dvůr veliký jako někde u zámku, a ve vsi že je většina obyvatel z jeho obce. Pak došel již jen jeden otevřený listek, z něhož číselna cizota a ve kterém se ptal jen na děti. Pak přišly dny nejistoty a hrůzy pro Mařenku.

Více jak rok a půl trvaly tyto. Na žádný dopis nedostala odpověď. Psala pravidelně, napsala více jak padesát dopisů a odpověď žádná. Smutek usadil se jí v duši, široká a hluboká vráska zbrzdila její čelo. Ten tam byl její milý úsměv, její jistota. Jen děti a zase děti to byly, kterým dala celé své já. Nejstarší studoval v Lucku a byl to student s významným. Stejnou radost měla i z těch mlad-

ších, které jí opravdu dělali jen a jen radost.

On zatím žil v Čechách docela jinak. Na statku, na kterém se usadil, žila rodina bývalého majitele. Z této zpupné germánské rodiny se stala rodina poniženého služebníka. Dokud zde byla, nemusil nic dělat, jen dohlížet. V této době se v místech osídlených Volyňskými šířilo jako epidemie pálení „vodky“. I on začal. Po prvním vaření pozval kamarády z obce na „hulání“ a tak to začalo. Příbuzná hospodářka, 19letá, která uměla dobře česky, je obsluhovala. Václav byl alkoholem jako omámen. Celou noc pak zůstal s ní. V jejím obětí pak zapomněl na všechno, na ženu, na děti a na svoje povinnosti Čecha-vlastence. Když měli být Němci odsunuti, postaral se o to, aby zůstala na poslední transport z jara v roce 1947, který se již neuskutečnil a ona zůstala u něj „hospodyní“. Svým mládím a svou germánskou rafinovaností vykradla z jeho duše každou lepší myšlenku a dostal se úplně do jejich osidel, zrovna tak jako jeho sousedi, svobodní dva bratři, do osidel dcer bývalého majitele. Jen občas dostavovaly se u něho výčitky svědomí, které přehlušoval pitím a zase pitím. Než měla přijet rodina. „Ona“ si našla nějaký český původ a dostala státní „občanství“. Ještě jednou byl by se býval vzpamatoval a to tehdy, když mezi Volyňské přijel jejich staříčkový misionář P. Stříž, který chtěl zahojit jejich rány. Bylo již pozdě. Ona s ním měla rodinu.

Konečně se všichni Volyňáci připravovali k uvítání. I ve Václavovi se hnulo, chtěl také něco učinit k uvítání svých kdysi tak drahých. Ale ta druhá jako démon ničila v něm každou lepší myšlenku. Kdykoliv byl v jej blízkosti, byl konec. Myšlenka na ostudu z toho, co bude před celou obcí, až žena přijede, nedala mu spát. Sebral proto své svršky, hospodářství předal bratrovi své manželky a přehlé až někde na Chebsko, aniž by čekal na její příjezd. Tam dostal domek a chodil do fabriky. Vydržel hodně, ale onemocněl za krátký čas, příjem nebyl žádný, brát nešlo kde, z domku stěny se jist nedaly. A tu té druhé přišel do rány bohatý sedlák. Utekla od něho, nastěhovala se k sedlákovu a on marně se dovolával její lásky a péče. Ty tam byly ony chvíle, kdy na statku na Zatecku obouvala mu boty a do sobotních koupelí sypala vonné soli a připravovala vonnou a sytou krmí. I dítě mu chtěla nechat. Zůstal

jako lazar na loži, dovolává se pomocí dobrých sousedů. Tak skončilo jeho okouzlení ženou zpupné germánské krve.

Mařenka přijela do Žatce koncem března 1947. Naproti přijel jí její bratr. Tušila něco hrozného, ale neplakala, jen dětem na otázky o tátovi nedovegla odpovédět. Smutně začínal její život ve vlasti bez muže, jemuž patřila takřka čtvrt století. Byla statečnou. Osídlovací úřad jí přidělil statek a s dětmi pustila se do práce. Za pomoci bratra dokončila všechny práce a těšila se pozhledání nebes.

O Václavovi z počátku nic nevěděla a také vědětji nechtěla. Ale láska a zvědavost pudila jí k tomu, aby po něm pátrala. A před nedávnem jej našla. A když se dověděla, že ho ta druhá opustila, nedalo jí svědomí a jela za ním. On v opuštění probojoval se k poznání viny, hoče litovat a toužil po ní. Kdy otevřela dveře a se nejstarším synem vstoupila dovnitř, Václav, ač těžce zkrusšen nemocí, vyskočil z lože a beze slov padl jí do náruče, libaje její ruce. Na kolena padl a prosil za odpuštění, lituje hoře a v slzách svého poblouznění. Nevyčítala mu, mlčky hleděla na jeho kdysi tak krásné a nyní zbědované tělo. Odpuštěla mu. Václav, syn, objednal zatím ve městě ambulanci a Mařenka vezla si s bolestným a přece vítězným úsměvem svého marnotratného muže, jemuž zklamání, bolest a utrpení daly nalézt sebe.

Tak skončila nejsmutnější kapitola manželství Václava a Mařenky z Volyně. Nyní již žijí zase spolu. Václav je již zdravý a dvojnásobně stará se o rodinu, aby tak napravil svoje velké provinění. Mařenka mu nevyčítá, jen děkuje Bohu, že dal mu nalézt cestu zpět tam, kam patří.

Což milý štenáři nebo štenářko, táto i mámo, který jsi opustil nebo oopustila, zradil a zradila jeden druhého a své potomky, zamysli se nad svou cestou, která vedla k rozchodu. Obráť se, zamysli se a pomysli na to, zda by ses nemohl vrátiti na místo, kam patříš. Nedívej se na lidi, zapuď hořkost a zklamání. Bude každý z vás znovu prožívat šťastné zážitky svého manželství tak, jako to bylo u Václava a Marie.

Volyňský táto, volyňská mámo, my o tobě víme, že nejsi tak zlý, my všichni víme, že se vrátíš tam, kam patříš. Neodkládej svůj krok a učin tak ihned, ještě dnes.

J. Dušek.

Alkohol - nepřítel národa

V nedávných dnech probíhal v naší republice „Týden proti alkoholismu“. Přesto stále ještě můžeme čas od času vidět ty zoufalé scény, odehrávající se v ulicích ztichlého města. Alkohol hrál významnou úlohu na jevšti dějin lidstva již od nepaměti. I když tato tekutina dosáhla známosti svého jména a své chuti v celém světě, i když dokázala přemáhat svými účinky pána všeho tvorstva — člověka, je nutno vznést nad ní obžalobu ze škod, které napáchala.

Opojné nápoje byly lidem zdrojem zábavy i v dávných letech. Každý národ je ve své řeči nazýval jinak, ale cíl jejich požívání a účinky byly všude stejné. Příklady z našich i cizích dějin by nám pověděly mnoho. Války s sebou přinášejí mravní uvolnění, jehož přímým důsledkem je pití alkoholu, který boří všechna dobrá předsevzetí. Obvyčejně se nezůstává při jedné povinné sklenice. Čím je důvod k oslavě (nebo někdy k zármutku) větší, tím je sklenek víc, zvláště,

jsme-li v kruhu přátel a známých. To bývá začátek někdy velmi smutného konce. Naskytne-li se příležitost častěji, co by mohlo zabránit tomu, chtít se opět otnouti v příjemném opojení, vidět svět růžově? Dávky se tedy opakují. A někdy tak dlouho, až se stanou nutným zlem. Alkohol působí zhoubně na celý organismus, při větším množství ovlivňuje život člověka, který se této neřesti oddá, podlamuje nejen jeho zdraví tělesné, ale i duševní. Jen namátkou stačí se podívat do statistik ústavů pro nervové choré.

Většina nemocných se v těchto smutných domech beznadějně léčí z notorického alkoholismu. Tito chudáci jsou vlastně jen fyzické bytosti, které již nedovedou nalézt své Já a pro něž ztratil život svůj smysl. Přílišné množství alkoholu sice umlčuje poněkud svědomí, ale i tím ničí mravní hodnoty jednotlivce a otupuje jeho vůli. Výsledky bývají strašné: nešťastné, zkažené životy, generace nevyvinutých tělesně, nebo neschopných viny duševního. Nejohroženější zločin, jakého se člověk může dopustit:

ublížit těm, kteří přicházejí po něm a kteří se ničím neprovinili.

Heslem naší generace musí být a bude boj proti alkoholismu, který otupuje v každém člověku vše dobré a krásné. Velcí muži našeho národa odmítali a odmítají alkohol v jakémkoli množství. Chceme-li jít za jejich ideálem a vychovat zdravý národ, nesmí pro nás existovat jiná cesta, než cesta střízlivých. Ne prohibicí, protože překročení zákazu je lákavé, ale neúnavným uvědomováním o nutnosti vědomí odpovědnosti před národem.

Vladimír Ští:

„Naši krajané na Rusi“

Takový byl asi název článku, v tehdy již starých číslech časopisu „Ruský Čech“, která jsem našel asi před pětacíti lety nedaleko od Prahy, doma, v knihovně svých předků, kteří ještě v roce 1869 počali osidlovat Volyn poblíž Lucka. Jednotlivá čísla, nacházející se mezi haldami různých knih českých, ruských, německých a jiných, opisující ledacos ze života krajanů, zdála se mi jakýmsi „statistickým materiálem“ a tehdy mě ani velmi nezajímala. Mimo to v paměti mi utkvěla ještě brožurka v červenavé obálce, na poslední stránce které bylo vytištěno: V Kvasilově 1881, a byl podpis Hrdička anebo Saska, dobře se již nepamatuji. Obsah brožurky, jestliže se nemýlím, jak se mi tenkrát v miáči zdálo, byl agitačně založený v duchu pravoslavného a velkoruského patriotismu. Brožurka končila slovy „Mnogaja ljeta všem pravoslavným Čechům a všemu ruskému národu.“ To vše bylo jakýmsi theoretickým počátkem mého poněti o Čechích v Rusku. Později, během více než dvaceti let, mě jsem možnost osobně se seznámiti nejenom s českou Volyní od Vladimíra Volyňského až po Žitomír, ale i s obširnou zemí ruskou. Prošel jsem ji od lesnatých vrchů Karpat až k hájům Sichota-Alina, od kovově lesklých vln Černého moře a žhavé Kolchidy až do chudokrevných vln moře Bílého, v polární taju a tundru. A všude na této pouti jsem se setkával s krajaný buď ze staré vlasti, z Volyně, anebo z místních osidlců.

Očekává se reemigrace Čechů ze SSSR. Dle předběžných údajů má reemigrovat asi 3000 osob z východní části. Zajímavá je snad otázka, z jakých míst SSSR mohou Češi reemigrovat, nebo kde v Rusku byli usazeni. Odpovědět na tuto otázku není snad tak snadná. Představme si 3000 osob hledat na ploše rozsáhlé 21 milionů čtverečných kilometrů. Kdyby tento malý počet byl usazen jako Volyňští pohromadě, bylo by snadné jej najít. Bohužel tomu tak nebylo. Většina Čechů, lépe řečeno českých rodin je roztroušena často na tisíce kilometrů jedna od druhé. Pokládám, že zájem české veřejnosti o tyto krajaný v největší slovanské říši a v jedné z největších na světě je dosti

patrný. Pokus seznámiti se s většinou jednotlivých českých rodin prakticky na tomto obrovském území by snad výkonem nadlidským.

Jednotlivé české rodiny bylo možno nalézt v mnohých průmyslových městech, jako v Moskvě, Kyjevě, Sverdlovsku, Čeljabinsku, Gorkém, Novosibirsku, Kuzněcku-Kemerovu i dokonce v některých menších průmyslových střediscích severovýchodního Sibíře. Ale byl to částečně element fluktuující, který dešší dobu na jednom místě usazen nebyl. Z více méně trvale osídlených krajanů byla řada českých osad na jihu. Půvabný jih se svým příjemným podnebím a plodnou přírodou zajiště vábil české osadníky, kteří ještě v staré před-revoluční době osidlovali jižní kraje nynější RSFSR i USSR. Na východních březích Černého moře, viny kterého omývají skalnaté břehy předhoří Kavkazu, v krasnodarské oblasti, nedaleko Novorosijska, uprostřed vln, sadů, lesnatých svahů hor s pásy zelenými, založeny byly české a slovenské vesnice. Zde v blízkosti subtropických krajů — ruské Rivieri — vznikla osada Varvarovka a jiné, žijící svým českým a slovenským svérázným životem, neodlišujícím se tak dalece od našich volyňských osad.

Asi 400 kilometrů na západ přes severní cíp Černého moře, kde toto Kerčským průlivem je spojeno s mořem Azovským, v stepích severního Krymu, zakotvili v minulém století také čeští osadníci. Na úrodné, černé, stepní půdě, nedaleko od stanice Džankoje, byla založena vesnice Bohemka a v její okolí mezi tatarskými a ukrajinskými vesnicemi se usídlila ještě řada českých hospodářů. Dále na jih, směrem k Symferopoli byla založena česká vesnice Alexandrovka. Tyto krymské české vesnice byly jakýmsi epilogem v osidlování jižních stepí evropského Ruska. V prostoru mezi Oděsou a Chersonu byly osidlovací pokusy českých emigrantů ještě před tím. Jeden z neúspěšnějších osidlovacích pokusů bylo založení v stepích severní Tauridy, nedaleko od Melitopole, vesnice Čechohradu, která svou hospodářskou a kulturní výstavbou neustupovala mnohým nejlepším osadám západní Volyně. Ale český živel později již v době porevoluční počal pronikat i dále na jihovýchod

přes pouště střední Asie k předhořím Tjan-Sauu. V dvacátých letech tohoto století byla osazena česká komuna v Kirgizské SSR nedaleko Pišpeka, nynějšího Frunze. Komuna byla založena v Čechách s jistým kapitálem a hospodářským nářadím a dosti dobře prosperovala do nedávné doby. Dále odtud na severovýchod přes zlatonosné pohorí Altaje v Sibíři v krasnojarském kraji se nacházela česká sibiřská vesnice, založena ještě v době před-revoluční. Ale i v severní taji a tundře naši krajané nechýběli. Tam, kde více, než padesátistupňové mrazy často zatajují dech a na metry hluboký sníh pokrývá zem, měl jsem někdy příležitost promluvit si s některým krajanem svou mateřštinou. Z většího počtu českých osadníků pohromadě žijících možno vzpomenouti na př. českou ves nedaleko stanice Pleseckaja v archangelské oblasti, osazenou většinou krajaný ze stepní Ukrajiny již v době porevoluční.

To budou asi přibližné, částečné a krátké údaje o našich krajanech ve SSSR, kteří ovšem svým celkově národnostním zevnějškem, ať jazykem nebo zvyky, se poněkud liší od Čechů Volyňských a k nim přílehačích Kyjevštiny (na př. vesnice Vyšehrad), neboť zajiště řada různých faktorů, podnebí, příroda, často neslovanské prostředí na ně částečně působily.

★

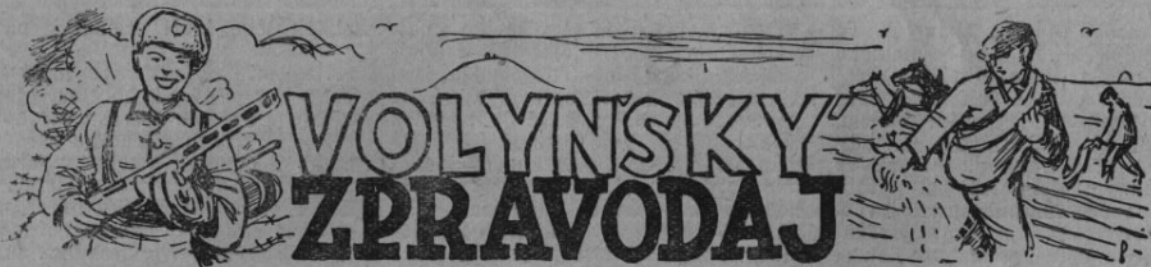
Cihly a cement pro zemědělství

Ministerstvo zemědělství rozeslalo okresním nár. výborům tiskopisy žádosti o přiděl cementu a cihel na nutné udržovací práce v zemědělství. Cement může být přidělen jen na nezbytné opravy a úpravy, jako na příklad na opravu močůvkových jímk, žlabů, stropů a dlažeb ve stájích a na odstranění zdravotních a zemědělsko-provozních závad. — Pro novostavby, přístavby a adaptace v zemědělství se cement nepřiděluje.

Pavel Pilný

tech. úředník, pověřený přidělováním vázaných stavebních hmot.

Tiskopisy žádosti vydává ONV techn. odd. Jsou určeny pro II. čtvrtletí-1948 a přijímají se ministerstvem zemědělství výhradně jen v době od 1. dubna 1948 do 30. dubna 1948.

Zprávy svazu

Evidence repatriantů a reemigrantů.

Na základě vyhlášky ministerstva ochrany práce a sociální péče ze dne 16. září 1945 jedn. zn. R-800-17/9-45, byla nařízena povinná evidence všech repatriantů (reemigrantů) vlastních registrační průkaz. Každý repatriant (reemigrant) byl povinen dostavit se osobně s registračním průkazem k příslušnému referátu při místním národním výboru svého bydliště, kde s ním byl vyplněn „Seitací záznam repatrianta“ a „dvojitý evidenční lístek“.

Ukládá se místním národním výborům, aby na vývěsných tabulích v obci uvědomili občanstvo, že repatrianti (reemigranti), kteří tuto povinnost dosud nesplnili, musí tak neprodleně učiniti neboť lhůta pro zapsání do evidence podle uvedeně vyhlášky končí neodvolatelně dnem 30. dubna 1948. Po tomto dni mohou být vzaty do evidence jen osoby, které se přestěhují na území československé republiky dne 1. V. 1948 nebo v době pozdější.

Místní národní výbor je povinen potvrditi razítkem a podpisem příslušného úředníka splnění povinnosti nařízení shora cit. vyhláškou. V případech, kdy jsou pochybnosti, zda údaje registračního (repatričního - reemigrčního) průkazu odpovídají skutečným nebo právním předpisu, jest ve smyslu č. 4 výnosu ministerstva sociální péče, reemigrační odbor č. j. A-V-5111-7/1-48 ze dne 12. ledna 1948, předložiti spisy ministerstvu sociální péče (reemigračnímu odboru v Praze II, Spálená 17) ke konečnému rozhodnutí.

Registrační průkazy vydané do 6. srpna 1947, jež po dni 30. dubna 1948 nebudou opatřeny razítkem místního národního výboru jako potvrzením o splnění povinnosti podle shora citov. vyhlášky, pozbudou své průkazné hodnoty a osoby, jež nebudou pojaty do ústřední evidence repatriantů (reemigrantů), se vyloučí ze všech případných přednostních práv a výhod, plynoucích jim jinak z titulu repatriantu (reemigrantu.)

Účast Volyňských na oslavách 1. máje v Žatci. Ústřední výbor Svazu Čechů z Volyně, který v Žatci zastupuje okresní odbočku, oznamuje, že účast na oslavách 1. máje je i pro volyňské Čechy závazná a oslav v Žatci zúčastní se všechny složky volyňského života. Soubor volyňské mládeže vypraví alegorický vůz Slovanské družby, legionáři přijdou v uniformách. Z míst, kde mají sedla, přijede

seiská jízda v národních krojích i v civilu. Z obcí přijedou na ověřených traktorech, autech, vozech. Sraz volyňských Čechů bude před Svazem v Safaříkově ulici a společně se půjde na stadion. Přesné informace budou včas vydány. Prosíme, aby všude již nyní dýly se přípravy. Účast musí odpovídati naší početné síle na okrese. Výbor SČzV.

SČzV, odbočka v Podbořanech nás požádala svým čj. 313/48 o uveřejnění následujícího: „Student 3. tř. reálného gymnasia v Aši p. Václav Vítek věnoval pro studující mládež z Volyně v Žatci Kčs 200.—, což jest důkazem kolegiality a dobroty srdce volyňského studenta. Dárci srdečně děkujeme.“

Volyňské Čechy z okolí Žitoměru, SSSR, kteří znají Ottilii Šetkařovou, nar. 13. 3. 1890 v Nekraši u Žitoměru, bytem do r. 1943 tamtéž, žádáme, aby udali na Svaz Čechů z Volyně svoji adresu. Jedná se o reemigraci shora pojmenované. Dobře bude, když příbuzní ohlásí osobně na SČzV u p. Nágla.

Na svaz Čechů z Volyně došel dopis od p. Jaroslava Bačovského, nar. 1919 v Martinovce na Volyni. Nebyla však uvedena adresa, a proto, abychom jmenovanému mohli odpovědět, nechť nám sdělí své místo osídlení.

Zájemci o tennis z řad volyňských Čechů v Žatci nechť se přihlásí u br. Tučáka v kanceláři SČzV.

Budujeme sociální fond

Za krátkou dobu své působnosti vyplátl Svaz Čechů z Volyně na jednorázových výpomocích a podporách vdovám, sirotkům pozostalých po padlých, invalidám, studentům a sociálně slabým volyňským Čechům na 750.000 Kčs z prostředků získaných na dobrovolných darech (Malinský a sociální fond) a z prostředků, poskytnutých pro tento účel ústředními úřady.

Tato úctyhodná částka svědčí jednak o dobré vůli, pochopení a snaze pomoci těch vol. Čechů, kteří měli možnost své hospodářské poměry jakž takž konsolidovat a s druhé strany o těžké fin. situaci a potřebách zvláště těch, kdo ztratili ve válce své živitele.

Věříme, že společným úsilím podaří se nám všem vybudovat silnou hospodářskou základnu a v nejtěžších případech bude vypomáhat náš sociální fond, který vyrůstá z vědomí našich povinností vůči nejslabším a ze známé solidarity všech volyňských Čechů.

Poděkování. Na křtinách dcery Jiriny br. Vladimíra a Marie Menclových z Dubca dne 5. dubna vybráno bylo pro nemajetnou studující mládež 700 Kčs. Obnos byl doručen Přípravnému výboru volyňských katolíků v Žatci. Dárcům touto cestou vřele děkujeme.

Na svatbě sl. Pospíšilové s Jeničkem Duškem z Veličova, na podnět P. Duška ze Sušan a J. Svejčara z Trmíc bylo vybráno 2555 Kčs ve prospěch volyň. vdov a sirotek. Dárcům děkujeme a novomanželům přejeme hodně štěstí na společné cestě.

Bývalí hulečtí krajané na křtinách syna p. Jaroslava Hovorky v Hořsedlích, na výzvu p. Viktora Čičce sebrali 2250 Kčs, které zaslali sociálnímu fondu SČzV. — Všem dárcům srdečné díky.

Mikuláš Julzenko z Mečlova zaslal přes odbočku Svazu Čechů z Volyně v Horšovském Týně 2128 Kčs na soc. fond. — Vřelě díky.

Na svatbě pana Josefa Svatušky se slečnou Eliškou Pichrtovou bylo vybráno na podnět V. Pichrta, bytem Zelovice 22, 1700 Kčs na soc. fond. Všem dárcům vřelě díky a novomanželům hodně štěstí v novém životě.

Na křtinách u p. Antonína Klabana v Moravcích u Opavy bylo vybráno na soc. fond 2000 Kčs. — Všem dárcům srdečné díky.

Na křtinách u p. Ant. Procházky v Hor. Libině bylo vybráno na podnět p. Štastného 800 Kčs na soc. fond. Všem dárcům vřelě děkujeme.

P. St. Kabát, Kunin 252, zaslal na soc. fond 960 Kčs. — Děkujeme.

Sociální domovy v Dobříčanech.

Okresní národní výbor v Žatci za spolupráce Svazu Čechů z Volyně hodlá zřídit v dobříčanském zámečku, okres žatec, vzorné sociální domovy, kde by našli útulek a potřebný klid především přestárlí, jak reemigranti z Volyně tak místní, dále vdovy a pozostalí po padlých, o něž nemá kdo pečovat, invalidé, opuštění a osamělí lidé, kteří jsou ve stáří odkázáni na cizí pomoc.

Přizpůsobení dobříčanského zámečku tomuto účelu, adaptace a udržování pro první rok vyžádá si však nákladu minimálně 1.000.000 Kčs a proto bylo požádáno ministerstvo sociální péče o poskytnutí subvence. Jakmile bude povolena, bude přistoupeno k práci.

Zřízení sociálních domovů je problémem velmi naléhavým vzhledem k velkému počtu zájemců zvláště z řad volyňských Čechů. Věříme, že se jej podaří brzy a úspěšně vyřešit.

Národní osvobození, 9. IV. 48:

Vyhlídky našeho zemědělství v budoucnu

Hlavní úkol: povznést sociální úroveň venkovského člověka

Naše zemědělství zahájilo slibné nástup do druhého roku dvouletky. Na podzim bylo zaseto 95% chlebovín a jak ukázaly nedávné přehledky ve všech krajích republiky, zdá se, že přezimování nebylo právě špatné. Zimní orba byla provedena z 94%, a dnes již zemědělci plně pracují a polích, aby připravili půdu k jarnímu osevu a sadbě. V živočišné výrobě je sice situace poněkud svízelnější, ale přesto se podařilo uchránit z 92% stavy krav, prasnic a drůbeže. Brzy se dostaví jaro nám snad pomůže překonat některé nemoci u dobytka, které se objevují následkem špatného mení. Dovoz kukuřice ze SSSR, Rumunska a Jugoslaviie nám přichází velmi vhod a značná poptávka po selatech dokazuje, že se zemědělci starají, aby produkovali co nejvíce masa. Je však nutno, aby zemědělci nenechali ani jeden hektar půdy neobdělaný a nezasetý a nezapomněli také na olejnaty.

V příštím pětiletém zemědělském plánu, na jehož přípravách se již pracuje, má být hlavním zdrojem výroby zemědělské živočišná výroba. V ní se má přistoupit k zásadní úpravě chovu hospodářského dobytka podle přírodních možností toho kterého kraje a vyřešit otázka výroby mléka a masa. Tak na příklad bude stanoveno požadavek dosáhnout v českých zemích průměrné dojitosti 2100 litrů. Je to požadavek značný, neboť před válkou byla u nás průměrná dojitost 1800 litrů. Podobně i v chovu prasat a drůbeže budeme usilovat o další rozšíření.

Ve výrobě rostlinné bude snahou především zajistit dostatečnou krmnou základnu jakostních krmiv (a to hlavně hrubých) pro dobytek. Zavedením větší měry pčinn se dosáhne nejen větší krmné základny, ale též ozdravení našich osevních postupů. Rostlinná výroba musí být upravena podle geonomických předpokladů a podle výrobních typů, dohodnutých při přírodním průzkumu toho či onoho kraje. Pokud jde o obilniny, spokojíme se — ústupem od přemrštěného obilnářství, které dosáhlo za války až i 60% celkové osevní plochy — s 47% obilnin, neboť zvýšenou výrobou živočišnou a zvýšeným pěstováním pčinn

dosáhneme vyšších výnosů u zbylých obilnin.

Velký důraz bude kladen na to, aby se v pětiletém plánu co nejvíce investovalo do zemědělství, a to nejen na strojích, ale i na stavbách a jiných zvelebovacích akcích. Investice přímé a nepřímé se mají pohybovat v pětiletém plánu kolem 57 miliard korun, proti pouhým 12 miliardám za celou dvouletku. Investováno bude zvláště na mechanisaci našeho zemědělství, na mechanisaci stájových prací a rolnických domácností. Bude se pamatovat na prádelny, pekárny a jiná zařízení, která ulehčí práci zemědělské ženě. Zvláštní pozornost se bude věnovat také vybudování zemědělsky těžkých oblastí, jako je na příklad jižní Morava, kde je nutno upravit nejen vodní poměry, ale propagovat zde ty plodiny, jimiž vyhovuje teplé a suší podnebí.

Hlavním činitelem pětiletého plánu je však nakonec člověk — rolník a jeho rodina. Jim se má především pomoci zlepšením kulturních podmínek našeho venkova, podmínek zdravotních (lázně), zrizováním rekreačních středisek a j.

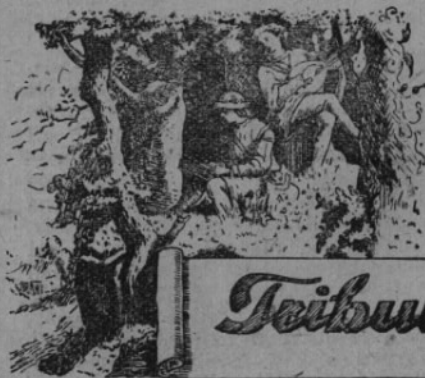
Chmelaři, uzavřete pracovní smlouvy česačské! Podle výnosu ministerstva soc. péče rozeslaly Jednoty chmelařské do výrobních obcí pracovní smlouvy česačské s tím, aby pčistitelé u chmelařských důvěrníků sepsali a uzavřeli tyto pracovní smlouvy česačské s údajem potřebného počtu česačů, jakož i s údajem vedoucího skupiny, jestliže mají skupinu zajištěnu. Pčistitel může objednat buď dospělé česače nebo mládež. Vzhledem k nedostatku pracovních sil budou úřady práce muset sáhnout k mládeži, za níž jízdné bude hrazeno ministerstvem soc. péče, stejně jako jízdné u ostatních zemědělských brigád. Chmelaři, snad se Vám zdá, že při zahájení jarních prací je ještě do sklízň daleko, ale má-li býti 90 až 100.000 lidí na česání chmele zajištěno, musí se již teď začít. Proto každý chmelař, který bude reflektovat na cizí česače, musí co nejdříve u důvěrníka sepsati pracovní smlouvu česačskou, který jí ihned odevzdá Jednotě. Do 25. dubna se mohou ještě měnit vedoucí skupiny česačů.

Slovanská zemědělská výstava se blíží

Na Starém výstavišti vyrůstá Slovanská zemědělská výstava. Pracuje se pilně, podle plánu a úspěšně, opravdu ve dne v noci. Na příklad: při stavbě nové fontány, která sama o sobě bude velkou podívanou, se pracovalo ve třech směnách, neboť se narazilo na tvrdé základy staré Křížkové fontány. Rychle vyrůstají nové pavilony i celá slovanská vesnice. Pavilony z části zůstanou zachovány příštím výstavám. Pokud budou po výstavě rozbourány, vrátí se dříví k užítku zemědělství. Některé stavby působí mohutný dojem svým novým provedením; to platí zejména o aukční hale, jejíž lamelová klenba vypadá proti nebi jako jasná krajka utkaná z jednoduchých a pevných dřevěných trámů.

Slovanská zemědělská výstava bude připomínat výročí významných událostí politických i kulturních dějin našeho národa. Je tomu sto let od zrušení poddanství, sto let od prvního slovanského sjezdu v Praze, šest set let od založení Karlovy university. Budeme letos vzpomínat třiceti let trvání republiky; mnoho lidí přivede do Prahy XI. všesokolský slet. Je proto prospěšné podat také široký obraz života a úsilí zemědělců v uplynulém století i výsledky a směr nové zemědělské politiky. Bude to výstava slovanských států, neboť výstavy se zúčastní svými expozicemi ve slovanských vesnicích i Jiné Sovětský svaz, Polsko, Jugoslaviie a Bulharsko. Výstava vykreslí život i práci zemědělce od doby, kdy bylo zrušeno poddanství, až po dnešní časy. Ukáže vyspělost našeho zemědělství a dá příležitost vidět ve zkratce život a snahy zemědělců jiných slovanských států.

Bylo by nesprávné vidět v této slovanské zemědělské výstavě v Praze jen nějakou odbornickou výstavu zemědělskou, výstavu, která může zajímat jen a jen zemědělce. Už zevní i vnitřní řešení této výstavy ukazuje, jak se jí pilně a s velkým zájmem účastní naši přední výtvarní umělci; tato výstava podá živý obraz vyspělosti našeho zemědělství, jeho výroby rostlinné i živočišné, jeho mechanisace a chovatelství. Tato slovanská zemědělská výstava bude však důležitým podnikem kulturním. Bude na ní možno vidět a slyšet tance i hudbu i zpěv slovanských národů. Budou se zde střídát nejlepší dětské sbory a ochotníci. Na výstavě budou působit pražská i jiná, malá i velká divadla a bude zde zastoupení i film, zejména se zřetelem k filmu slovanskému. Nebude tedy výstava jenom obrazem hmotného hospodářství a života na vesnici, jaký by mohl zajímat jen zemědělce. Bude vylíčením duchovního života celého národa, jehož důležitou složkou je zemědělec. Připravovaná velká slovanská zemědělská výstava 1948 v Praze nebude tedy jenom záležitostí zemědělců, ale věcí celého národa Čechů a Slováků. Je a bude také velkou událostí v životě slovanských národů.

Tribuna mladých

Prof. Jan Matouš:

Kam po maturitě?

Touto otázkou se zabývají dnes už všichni oktáváni, jimž se kvapem blíží zkoušky dospělosti. Bylo by však dobře, kdyby tuto otázku řešili všichni studenti, jakmile vstoupí na vyšší střední školu, neboť své budoucí povolání musí každý volit po zralém uvážení nejen podle svých schopností, ale také podle možnosti uplatnění v životě.

Velmi mnoho maturantů vstupuje dnes na vysokou školu. Je to zjev nezdravý, neboť pro tak velký počet vysokoškolačků nebudeme mít v brzké době vhodného umístění.

Při vyšetřování přičin přepínání vysokých škol bylo zjištěno, že značná část maturantů vstupuje na vysokou školu také proto, že pro ně není dostatek vhodných míst v praktických povoláních. Uvážíme-li, že je zřastaveno přijímání nejen do státních úřadů (dráhy, pošty atd.), ale též alespoň z části do peněžnictví a do kanceláří průmyslových podniků atd., musíme uznat, že pováleční abiturienti nemají právě nejlepší vyhlídky. Poměrně dobré možnosti mají však v průmyslu a to zvláště v textilu a keramice. Mají počáteční plat maturanta, nejsou však určeni pro práci v kanceláři a mohou se stát ve věku asi 22 let vedoucími mistry. Kursy, které budou opět zřízeny při obchodních akademiích, případně jiné odborné školy, mohly by ve značné míře zlepšit možnosti umístění maturantů. Také kanceláře pojišťoven, spořitelen, bank a různých průmyslových podniků nejsou pro abiturienty středních škol úplně uzavřeny a schopný jedinec může i tu nalézt vhodné umístění a uplatnění.

A kdo se snad rozhodne pro studium na vysoké škole, musí uvážit že studium medicíny, práv, věd přírodních, lesnictví a zemědělství je podle statistických šetření úplně bez vyhlídek na uplatnění. Malé vyhlídky má studium filosofie, věd obchodních, chemie a j. A tak zbývá jen několik oborů, z nichž nejlepší vyhlídky má studium zemědělství, stavebního inženýrství, hornictví a hutnictví. Také studium na pedagogické fakultě, která připravuje k povolání učitelskému, má dobré vyhlídky.

Studium na každé vysoké škole je však velmi namáhavé, vyžaduje značných předběžných vědomostí, píle, vytrvalost, chuti a velké lásky ke zvolenému oboru. Kdo všechny tyto vlastnosti nemá, udělá nejlépe, když se

rozhodne hned pro povolání, ve kterém by mohl svoje schopnosti lépe uplatnit.

Rozhodování při volbě povolání snaží se středoškolským studentům usnadnit akademická poradna pro volbu povolání při ústavu lidské práce v Praze. Tato poradna provede letos psychologické vyšetření všech septimanů a přihlášených oktávánů střed. škol. Vyšetření provedou zkušení odborníci, kteří se pokusí vystihnout, které povolání by nejlépe odpovídalo schopnostem, zájmům a duševnímu zaměření každého jednotlivého studenta. Bude jistě v zájmu každého vyšetřeného, aby o jejich radách uvažoval a zvolil si povolání, ve kterém by byl šťasten a spokojen a stal se platným členem lidské společnosti.

Mládí v nástupu

Mnoho stran se popsalo o naši mládeži. A slyšel jsem dokonce i hlasy ne příliš sympatické. Říkalo se, že se takřka třetina tisku věnuje Souboru, nazývávaly se také zprávy „méně zajímavé“ a pod. A přes to všechno vidíme dnes jasně, že mládež si toho plně zasloužila a napsalo-li se někdy trochu víc o mládeži, že to svůj úkol splnilo. Nevím, jak může někdo na mládež nemyslet a tím spíše mládež ignorovat. Vždyť právě ona to je, která si získala sympatie u veřejných činiteľů, jak v Žatci, tak jinde, kam Soubor zavítal. Mládež — toť budoucnost každého národa, a nevím proč bychom měli na ni zapomínat.

Těm, kterým se nelíbí snad přílišné psaní o mládeži, musím připomenout, že ještě nedávno o mládeži nebyl příliš velký zájem. Vycházela naše Věrná stráž, kdy po několika číslech neměla ani zmínky o činnosti mládeže, kdy se sice někdy přihlásil nějaký „přítel“ mládeže, ale to jenom článkem a pak dost — ať si dělají co chtějí. Tak se dbalo o naši mládež — výkvět národa — jak říkali.

Dnes, kdy se mládeži dostalo větší podpory, kdy po boku br. Duška stannul mistr Libovický, red. Chudoba a mnoho jiných, mládež ukázala, že stojí za zmínku.

Nehodlám zde podávat podrobný záznam prací vykonaných naší mlá-

Ošetrovatelská škola. Ve Švýcarsku jedno z hlavních povolání žen a dívek je sestřička-ošetrovatelka. U nás v republice je stále nedostatek diplomovaných sester. Máme zařízené 2leté školy tohoto druhu a docela v některých se poskytují subvence. Podmínkou jsou 4 měřánky a stáří 18 až 30 let. Která dívka tuto školu absolvuje a bude používat subvencí, musí se zavázat, že bude určitý čas v tomto zaměstnání pracovat. Dostává pak diplom a má krásné povolání, které je slušně placené. V tomto oboru mohou se naše děvčata nejlépe uplatnit. Informace můžete dostat v každé nemocnici nebo přímo na ZNV, Praha-Smíchov, zdravotní oddělení. Ovšem svědomitost a závaznost jest podmínkou. Jiří Klásek.

Studentské domovy

Kruh přátel volyňských Čechů vdržuje domov, ve kterém je dnes umístěno přes 60 studentů. Většina z nich bydlí zdarma a majetní platí za měsíční ubytování 75 Kčs. Z veřejných prostředků přispěl jedinec MNV v Žatci, který na návrh soudruha Sváchy věnoval domovu 20.000 Kčs.

deží, chci jen krátce říci, co vykonala a co ještě vykonat zamýšlí. Je to především zorganizování Souboru volyňské mládeže, kterého se ujali náš slavný krajan mistr Libovický. Jeho práce není malá a výsledky této práce jsou již dnes velmi patrné. Soubor uspořádal několik představení, kterými si získal celou veřejnost, a to dnes slouží nejen mládeži, ale mnohdy i těm, kteří stáli stranou. Za vydatné pomoci br. Duška byly zřízeny studentské domovy KPVC, které svůj úkol plní více než dobře. Za toto dílo jest jenom děkovati. Ačkoli naši studenti nemají a nemohou mít znalosti vyhovující, přece se jim ukázala cesta do světa, směr, a věřím, že doba, kdy budeme na stejné úrovni s mládeží zdejší, není daleká.

Hlavní práce však teprv čeká. Soubor volyň. mládeže proponuje prázdninový tábor, kde se doplní a zorganizuje celý Soubor a narýsuje nový program, který bude přijat stejně radostně, jako první. Proto také naše mladí jsou dnes teprve v nástupu. To hlavní ještě přijde. Viděli jsme, co dokázal kolektivní život mládeže v Jesenicích a neméně dokáže na táboru novém. Ovšem, aby mládež spínila to, co je nutné a k čemu má ty nejlepší předpoklady, jest zapotřebí spolupráce starších a více sympatie a povzbuzení v práci. Myslím, že pochopení najdeme. Václ. Židlický.

Osvěta

Volynské divadlo v Bezděkově

O velikonočních svátcích sehráli volynští ochotníci v Bezděkově u Žatce divadelní hru „Černý kříž v poli“. Působivá tato hra z venkovského zemědělského lidu byla sehrána začátečníky opravdu skvěle. Až na jednoho herce hráli všichni po prvé. Na jevišti až na malé výjimky vžili se plně do svých úloh. Sedlák Vachal (br. Pěnička) hrál procítěně a s elánem. Jiří hrál svou úlohu poněkud chladně, ale ke konci třetího jednání i on hrál rutinovaně. Děvčata Hanča, Božka a Běta byla ve svých úlohách na svoje mládí opravdu jedinečná. Malé chyby v řeči mluvené nezavinily oni, ale výchova v cizích školách. Matylda hrála dobře. Plavec, Starý Kubát i Václav překvapili, Úspěch prvního představení všechny herce zavazuje k další práci na tomto poli, a byla by velká škoda, aby hřívná tato zůstala zakopána. Hřejivě též působila upřímná slova okresního inspektora Šafky, který spolu s br. Přibramským přispěchali nezištně na pomoc. Spokojen může být i mistr Libovický, br. Dušek a sestra Rampasová, kteří, ač nikde nevidění, o zdar představení mají zásluhu. Těšíme se, že bezděkovský ochotnický kroužek volynského bratrstva nás znovu brzy překvapí.

Nové knihy

Nové knihy „Hrdinné duše“

Toto krajinské dílo zaslouží si několik slov. Jan Šindelář-Koloveský ukazuje zde mladé srdce, tlukoucí od dané v rytmu rodného koutku Pošumaví. Do rámce svého kraje zasadil líčení románu dvou hrdinů obětujících sebe a své štěstí prospěchu vlasti. Osud jednoho z nich, volynské Česky, promítnutý na pozadí našich pohraničních hor, má konejšivě působící kulisy v kolovečských lesích a okolních pocích. Shvívavá a laskavá povaha autorova jeví se v přečetných superlativech, které snad mohou dobře vystihovat východní mentalitu vyprávějí hrdinky a mohou být odpuštěny pro horoucí lásku autora k našemu kraji. První část knihy je

čení zážitků četných cest ústřední postavy paní Heleny. Poznenáhlu rozvíjí se v naší představě románek dvou lidí, oddaných společné věci, bojujících pro spojence a za vlast. Spisovatel svými otázkami povzbuzuje a řídí vyprávění hrdinky románu, seznamuje ji s krásami našeho kraje, které v ní vyvolávají vzpomínky na daleké země v štěstí a utrpení procestované. Rozhled spisovatele-vojáka a znalost fási druhé světové války, jejíž průběh ohodnotil při odhalení památníku armádě USA v Kolovči, zračí se v knížce při každé příležitosti. Knížku připisuje volynským Čechům, jejichž oběti pro vlast hodnotí nejvýše. Každý příslušník Baarova kraje měl by si tuto knihu přečíst. Generál Jan Šindelář, em. velitel 2. divise v Plzni, narozený 18. IX. 1870 v Kolovči, dosáhl v rakouské armádě hodnosti podplukovníka. Byl v čs. armádě povýšen na plukovníka mimo pořadí za zásluhy při vybudování čs. branné moci. V roce 1923 povýšen na brigádního a roku 1926 na divisního generála. Z oboru vojensko-vědeckého otiskl řadu studií a kritik v odborných časopisech i denních listech. Rozvínil přednáškovou činnost o brannosti národa a obraně obyvatelstva proti leteckým útokům. Samek.

Volynští v popředí veřejné a kulturní práce

Předsedou okresní rady osvětové v Žatci se stal volynský Čech, baletní mistr Vladimír Libovický, člen oper v Curychu a Ženevě. Mistr Libovický před časem vytvořil soubor volynské mládeže, který letos o vánocích uspořádal zdařilý zájezd do šesti okresních měst na Moravě a nyní na přání předsedy okresního akčního výboru v Žatci škpt. Zichy navštíví všechna města kladenského kraje. Koncem března uspořádali Volynští zvláštní představení pro armádu a jako vždy, sklidili veliký úspěch. Plpk. Brixi zvláštním dopisem vyslovil jejich souboru své uznání. Jiný dopis obdrželi Volynští z okresního sekretariátu KSČ v Podbořanech. Tlumochi dík tamních komunistů za účinnou propagaci slovanského sbratření. Slovanskou vzájemnost propaguje soubor Libovického každým svým vystoupením. Jest pýchou Zatecka, což je patrně již z toho, že Zatečtí nejvýstavnější třídou svého města pojmenovali třídou volynských Čechů.

Vzpomínáme

Dne 23. října 1944 padl v bojích u Nižního Komárnika na Slovensku za osvobození vlasti přísl. I. čs. arm. sboru v SSSR **Josef Legner**, nar. 1900 v Kupičově na Volyni.

Vzpomínají a nikdy nezapomenou: bratr, bratrova rodina a známí.

Václav Říha, nar. 1912 ve Zbořově u Lucka na Volyni, padl v bojích za svobodu vlasti u Dukly.

Milý synu, nikdy na Tebe nezapomeneme! Kdo jste jej znali, vzpomeňte s námi. Rodiče a dědeček.

Dne 7. dubna 1948 zemřela ve Vrbce, pp. Postoloprty, okr. Žatec, naše drahá **Emilie Hývlová** roz. Vyšnerová ze Semidub na Volyni. Zesnulá trpěla dlouhou těžkou srdeční vadou. Volynští, kteří jste ji znali, věnujte jí tichou vzpomínku. V hlubokém zármutku zůstává **manžel a syn**.

Hledáme

Vladimír Doležal, Úta čp. 30, okr. Zábřeh na Moravě, prosí o nějaké zprávy o svém synu **Vladimíru Doležalovi** z České Dorohostaje (na obrázku), který sloužil u 3. praporu tankové brigády a byl raněn 25. III. roku 1945.

Marie Vaniková, Staňkovice 62, pp. Zatec, hledá svého muže **Václava Vanika**, nar. 1914 v Dorohostaji na Volyni, který byl raněn v čs. zahr. armádě, 2. tank. praporu pod Krosnem. Pravděpodobně byl ošetřován ruskými ošetřovateli.

Vlad. Nedbálek, Udlice 45, okr. Chomutov, z Dlouhého Pole u Dubna na Volyni, hledá podle připojených obrázků své syny: **Josefa**, nar. 1920, a **Jaroslava**, nar. 1922, oba v Dlouhém Poli u Dubna. Dne 7. 7. 1941 je sebrali Němci a odvezli neznámo kam.

Vladimír Beran, Chorváta č. 10, pp. Libčeves u Běliny, hledá bratra **Václava** z Lidavy u Zdobunova, který sloužil v třetím praporu jezdecké čety a potom v třetí pěší rotě. Bojoval u Dukly, odkud byla poslední zpráva.

Ant. Diviš, Velké Losiny 69, okr. Šumperk, hledá: **Václava Šavlu** z Moldavy, **Václava Koptu** z Mirohoště, **Štěpána Cafourka** z Mirohoště a **Annou Divočovou**, roz. **Blažkovou**, z Mirohoště na Volyni.

Antonín Tintěra, Jenišův Újezd č. 39, pp. Březanky, hledá **Olgu Sviraiovou** od Žitomiru, která prošla reem. stř. v Třemošné. Jedná se o vyzvednutí peněz.

Různé zprávy

Do Výmolova zemského ústavu pro hluchoněmé děti v Praze-Radlicích

bude přijat pro školní rok 1948-49 větší počet dětí hluchoněmých, nedoslýchavých, ohluchlých a němých ve věku od 5 let.

Žáci bydlí v ústavním internátě. V ústavní škole se učí mluvit, mluvenou řeč odezírat (číst s úst) a jí rozumět, číst, psát, počítat a všemu ostatnímu, jako se učí slyšící děti na obecné škole.

Rodiče žáků přispívají podle svých majetkových, výdělkových a rodinných poměrů k úhradě vydržovacích nákladů.

Před podáním žádosti o přijetí dítěte do ústavu je nutno představit dítě řediteli ústavu.

Nemajetným rodičům vystavují okresní péče o mládež průkazky na jízdu vlakem do Prahy a zpět zlevněnou o 50%, a to pro dítě a jeho průvodce.

Podmínky přijetí do ústavu sdělí každému zájemci ředitelství ústavu v Praze-Radlicích, Komenského 169, telefon 474-78.

Usnesením rady ONV v Žatci jsou vyhrazeny nadále pouze dva dny v týdnu pro styk se stranami, a to pondělí a pátek dopoledne. Rada okresního národního výboru doufá, že veřejnost vezme toto opatření s povděkem na vědomí a omezí osobní intervence na nejmenší míru, čímž se ušetří nejen mnoho pracovních hodin potřebných pro splnění dvouletého hospodářského plánu, ale současně se umožní zaměstnancům včasné zpracování všech podání.

Oznámení

Matice svatovojtěšská pro Kounov zve vás na slavnostní pouť dne 25. dubna 1948 spojenou s odevzdáním ostatků sv. Vojtěcha farní osadě v Kounově za osobní účasti J. E. nejdůstojnějšího ThDr. Josefa Berana, arcibiskupa pražského.

Pořad slavnosti:

8.00 hod. sraz na návsi v Kounově.
8.30 hod. odchod s hudbou ke kostelíku sv. Vojtěcha.

9.30 hod. příjezd nejdůstojnějšího pana arcibiskupa. — Uvítání, odevzdání Svatých ostatků, mše sv. Svatovojtěšský chorál a státní hymna.

Slavnost se koná pod záštitou ONV v Žatci a MNV v Kounově. Prosíme o hojnou návštěvu. Spolkové kroje vítány. Svatovojtěšská matice.

Věrná stráž vychází jednou týdně. Vydává Svaz Čechů z Volyně nákladem vlastním. Odpovědný zástupce listu redaktor Jaroslav Chudoba. Red. a admin.: Zatec, nám. dr. E. Beneše 155, tel. 550. Tiskne „Svoboda“, fil. v Žatci, telefon čís. 374. — Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů v Praze, čj. IA-Gre-2372-OB. Dohlédací poštovní úřad Zatec. Předplatné na rok 1948 je 150 Kčs. Konto poštovní spořitelny č. 14939 — Okresní záložna hospodářská Zatec.